

Haggadá shel pésach

Berättelsen om uttåget ur Egypten
samt ordningen för firandet av
pésach på *seder*-aftnarna

Anpassad för gudfruktiga bland folken
Andra utgåvan

Huvudtexten är en kopierad och varligt reviderad version av en översättning gjord av
Peter Borenstein© rabbin vid Judiska Församlingen Göteborg år 5768 – 2008.
Används med tillstånd.

Andra texter har hämtats från bönboken i judiska församlingen i Malmö,
som varligt reviderats. Används med tillstånd.

PÈSACH-SEDER

För messiastroende bland folken

Sammanställd av

Rådet för främjande av svensk messiasrörelse

Pèsach-högtiden påminner om befrielsen från Egypten. Den påminner också om den slutliga förlossning som Gud har utlovat Israel genom profeterna. Därför är pèsach en proklamation om att all form av slaveri kommer att utplånas, samt att frihet och rättfärdighet för alla människor kommer att etableras i världen. Vi vet att när den Evige sänder oss sin rättfärdige Tjänare, Messias Davids Son, kommer både Israels folk och hela mänskligheten att slutligen bli befriade, inte bara från grundorsaken till slaveri, utan också från allt det som den fört med sig, både fysiskt, känslomässigt, andligt, socialt och ekologiskt. Därför är det viktigt att de som bland folken blivit Abrahams andliga barn genom tron på Jeshua, kommer ihåg denna stora profetiska händelse tillsammans med det judiska folket.

De som blivit Messias efterföljare och omvänt sig från ogudaktighet, synd och hedniska seder till den ende sanne Guden, Abrahams, Isaks och Jakobs Gud, räknas in bland de rättfärdiga bland folken. De har blivit inympade i det ädla olivträdet och är Abrahams säd genom tron (Gal 3:7, 29). Men de behöver inte i allt leva som judar för att få del av det messianska riket och det upprättade Israel under Konungen, Jeshua Messias. De har rätt att få del av det rika arv som tillhör dem i Messias (Ef 2:11–3:6). Därför kan de inte längre betraktas som oheliga, orena, gäster eller främlingar utan som medborgare i Israels samvälde och medlemmar i Guds familj (Apg 10:28; Ef 2:19).

Pèsach påminner speciellt om det beskydd som påskalammets blod gav vid den första befrielsen som skedde i Egypten. Det talar också om den framtida frälsning som Lammets blod kommer att ge under den dom som kommer över synden och världen. De som tror på Jeshua som den lidande Messias är inbegripna i denna frälsning.

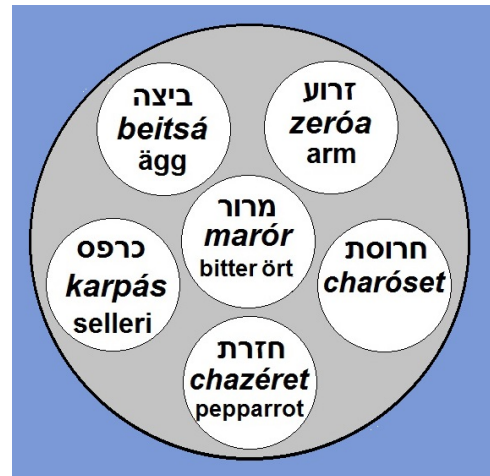
Eftersom judar idag inte kan äta pèsach-offret under högtiden, på grund av att offerttjänsten inte blivit upprättad i Jerusalem, är dagens pèsach-firande enbart ett minne av det som instiftades i Torán genom Mose.

Judisk lag tillåter även icke-judar att delta i sedermåltiden eftersom man inte har något påskalamm. Därför är speciellt de messiastroende bland folken inte bara inbjudna utan också uppmanade att fira denna högtid och på så sätt minnas judarnas uttåg ur Egypten, Jeshuas försonande död och uppståndelse samt sin egen upplevelse av pånyttfödelsen som befriat dem från världens och syndens makt (1 Kor 5:7-8; 10:16-17; 11:23-26).

Rekommendationer

- Avsätt den 14-21 Nisán till att fira pèsach och det osyrade brödets högtid. Den 15 Nisán är en *jom tov* – högtidsdag – till minne av uttåget ur Egypten.
- Den 21 Nisán är också en *jom tov* – till minne av övergången över Sävhavet (Röda havet). Under dessa högtidsdagar är det inte lämpligt att arbeta. Mellandagarna kallas för *chol hamoed* – högtidens vardagar – då gudfruktiga judar inte heller utför något arbete.
- Rensa ditt hem och se till att det är fritt under hela veckan från allt som jäst, allt *chamets* – mjöl och produkter som innehåller något sädesslag (vete, korn, råg, havre och spält) som har utsatts för en jäsningsprocess genom kontakt med fukt (t.ex. bröd, bullar och andra bakverk, knäckebröd, pasta, öl och kek). Gör det senast kl. 11:00 den 14 Nisán.
- Tillred en festlig måltid med kött från rena djur enligt 3 Mos 11 och 5 Mos 14, alternativt vegetariskt.
- Duka festbordet innan solnedgången.
- Lägg tre *matsot* – osyrade bröd – på ett vackert fat eller bricka inlindade i en servett framför *seder-fatet*.
- På *seder-fatet* skall följande ingredienser finnas med (se bild för placering):

- *Zeróa* – en bit kokt eller stekt kött, gärna med ben.
- *Beitsá* – kokt ägg med bränt skal.
- *Charóset* – blandning av rivna äpplen, valnötter, ev. mandel, kanel och sött vin.
- *Marór* – besk grönsak, sallad, smakar gott i början men blir bitter i slutet, som det var i Egypten.
- *Karpás* – selleri eller persilja, som doppas i vinäger eller saltvatten (till minne av att Josef såldes som slav, vilket orsakade extra lidande i Egypten).

- *Chazéret* – pepparrot eller andra starka grönsaker som rädisor eller lök.
- Man kan dessutom lägga ut dessa ingredienser på vars och ens tallrik, med undantag av köttbiten och eventuellt ägget. Se även till att det finns tillräckligt med vin och *matsá*-bröd till alla samt skålar med saltvatten som alla kan nå.
- Det är lämpligt att laga maten antingen i nya kastruller, stekpannor och köksredskap, eller sådana som används enbart under pèsach, (alternativt redskap som kasheriserats för pèsach). Det är också lämpligt att ha en speciell servis som avskilts enbart för pèsach, alternativt använda en snygg engångsservis.

- För att få bort smådjur från grönsaker som sallad, broccoli, blomkål m.m. bör man låta dem ligga i blöt c:a 5 min i vatten med lite diskmedel i. Då löses fettets upp som omger djuren och då släpper både fettets och smådjuren från grönsakerna. Skölj sedan av med rent vatten och kolla alla blad väl så att det inte sitter något djur kvar.
- Ljuständning för högtidsdagen görs innan solnedgången, se *sidduren* – bönboken.
- Påbörja sedermåltiden efter mörkrets ingång, kvällen då den 15 Nisán infaller och avsluta den innan midnatt.
- Det är inte tillåtet att lämna måltiden förrän man ätit *afikomán*, och inte heller att äta något efter *afikomán*, se *haggadán*.
- Kom ihåg att minnas och tacka den Evige för Jeshuas kropp som offrades för vår skull. Gör det när *matsá*-brödet äts för första gången under *sedern* – på punkten *motsí matsá*, se *haggadán*.

”Och han tog ett bröd, tackade Gud, bröt det och gav åt dem och sade: ”Detta är min kropp, som utges för er. Gör detta till minne av mig.”

(Lukas 22:19, SFB)

”Jag har själv tagit emot från Herren vad jag meddelade er: Den natt då Herren Jesus blev förrådd, tog han ett bröd, tackade Gud, bröt det och sade: ”Detta är min kropp, som är utgiven för er. Gör detta till minne av mig.”

(1 Korintierbrevet 11:23-24, SFB)

- Kom ihåg att minnas och tacka den Evige för det förnyade förbundet i Jeshuas blod som utgöts för oss till förlåtelse för våra synder. Gör det när den tredje bägaren vin dricks, efter bordsbönen, se *haggadán*.

”Och han tog en bägare, tackade Gud och gav åt dem och sade: ”Drick alla av den. Ty detta är mitt blod, förbundsblodet, som är utgjutet för många till syndernas förlåtelse. Jag säger er: Från denna stund kommer jag inte att dricka av det som vinstocken ger, förrän på den dag då jag dricker det nytt tillsammans med er i min Faders rike.”

(Matteus 26:27-29, SFB)

”På samma sätt tog han bägaren efter måltiden och sade: ”Denna bägare är det nya förbundet i mitt blod. Så ofta ni dricker av den, gör det till minne av mig.” Ty så ofta ni äter detta bröd och dricker av denna bägare, förkunnar ni Herrens död till dess han kommer.”

(1 Korintierbrevet 11:25-26, SFB)

Haggadá shel Pèsach

Bedikat chamets

Kvällen före pèsach, efter mörkrets inbrott, utförs *bedikat chamets* (man letar efter *chamets* — bröd som är jäst). Om *seder*-aftonen infaller på lördag kväll, utförs *bedikat chamets* på torsdag kväll.

Innan man påbörjar letandet, läser man följande välsignelse:

”Välsignad är du, vår Gud, världens Konung som bjudit oss att leta *chamets*.”

När letandet avslutats, läser man följande:

”Allt syrat och allt jäst som är i min ägo, som jag ej sett och ej avlägsnat och ej känner till, skall ej räknas, utan anses vara utan ägare såsom jordens stoft.”

Biur chamets

Följande morgon, efter frukosten, bränner man kvarvarande *chamets*. Därefter läser man följande:

”Allt syrat och allt jäst som är i min ägo, oavsett om jag såg det eller ej, om jag avlägsnat det eller ej, om jag känt till det eller ej, skall annulleras och vara utan ägare såsom markens stoft.”

Seder-aftonens ordning

Kadesh (läsa kiddush)

Ur'chats (tvätta händerna)

Karpás (doppa selleri)

Jacháts (dela *matsá*-brödet)

Maggíd (berätta om uttåget)

Rachtsá (tvätta händerna)

Motsí matsá (ta ut *matsá*-brödet)

Marór (äta bittra örter)

Korech (äta *marór* och *matsá*)

Shulchán oréch (äta festmåltiden)

Tsafún (äta afikomán)

Baréch (läsa bordsbön)

Hallel (sjunga lovsånger)

Nirtsá (avsluta)

Kadesh

Kiddush för helgdagsaftonen över första bägaren vin (som motsvarar "Jag är den Evige, och jag skall föra dig bort från tvångsarbetet hos egyptierna ..." 2 Mos 6:6).

Alla står upp. Ledaren lyfter vinbägaren och säger:

(Är det fredag kväll, börjar man här)

(svagt) Och det vart afton, och det vart morgon *(högt)* den sjätte dagen, och så blev himlen och jorden fullbordade med hela sin härskara. Gud fullbordade på sjunde dagen sitt verk, som han hade gjort och vilade på sjunde dagen från allt det verk, som han hade gjort. Gud välsignade den sjunde dagen och helgade den, ty på den dagen vilade han från allt sitt verk, det som Gud hade skapat för att verka vidare.

Andra kvällar än fredag kväll, börjar man här:

Savri maranán! – Mitt herrskap!

Välsignad är Du, Evige, vår Gud, världens Konung, Skaparen av vinstockens frukt.

(Barúch atá Adonáj Elohéinu, Mélech haolám, Boré perí hagáfen.)

Välsignad är du, Evige, vår Gud, världens Konung, som har utvalt Israel framför alla folk, har upphöjt dem över alla folkgrupper och helgat dem med sina bud, och i din kärlek har du, Evige, vår Gud, gett dem **(Om högtiden infaller på sabbat: sabbatsdagar till vila,)** festdagar till glädje, högtidsdagar till fröjd, denna **(På sabbat: sabbat och denna)** dag det osyrade brödets högtid, Israels befrielsetid **(På sabbat: i kärlek)** till helig högtidsförsamling som minne om uttåget ur Egypten, ty dem har du utvalt, och dem har du helgat framför

alla folkslag, och du har *(På sabbat: i kärlek och nåd)* förunnat dem *(På sabbat: sabbaten och)* dina heliga högtidsdagar till glädje och fröjd. Välsignad är du, Evige, som helgar *(På sabbat: sabbaten,)* Israel, de rättfärdiga bland folken och de festliga tiderna.

(På lördag kväll infogas:

Välsignad är du, Evige, vår Gud, världens Konung, Skaparen av eldens lysande flammor.

Välsignad är du, Evige, vår Gud, världens Konung, som har skilt mellan heligt och profant, mellan ljus och mörker, mellan Israel och folken, mellan den sjunde dagen och de sex arbetsdagarna. Mellan sabbatens och högtidsdagarnas helighet har du också skilt, liksom du helgade den sjunde dagen framför de sex arbetsdagarna. Du har åtskilt och helgat ditt folk Israel i din helighet. Välsignad är du, Evige, som skiljer mellan heligt och heligt.)

Välsignad är du, Evige, vår Gud, världens Konung, som har hållit oss vid liv och uppehållit oss och låtit oss uppnå denna tid.

Alla bordsgästerna sitter lutade åt vänster och dricker ur vinet.

Ur'chats

Innan man äter persiljan [sellerin], tvättar husfadern händerna (dock utan välsignelse över handtvagningen).

Karpas

Husfadern doppar persiljan [sellerin] i saltvatten, läser nedanstående välsignelse, varefter han äter av den. Därefter ger han persilja [selleri] doppad i saltvatten till bordsgästerna:

Välsignad är Du, Evige, vår Gud, världens Konung, Skaparen av jordens frukt.

Yachats

Den mellersta av de tre matsá-kakorna bryts i två stycken, ett större och ett mindre. Det större stycket göms undan, medan det mindre stycket läggs tillbaka på sin plats. Detta är fattigdomens bröd: När en fattig människa får ett stycke bröd, delar hon det, och sparar det större stycket till senare.

Magid

Husfadern avtäcker de tre matsá-bröden, lyfter dem och säger:

Detta är förtryckets bröd som Israels förfäder åt i Egyptens land. Alla som är hungriga, låt dem komma och äta, alla som är nödställda, låt dem komma och fira pésach. I år är vi här, nästa år är vi i Israels land. I år är vi slavar, nästa år är vi fria människor.

Man täcker över matsá-bröden.

Man håller upp den andra bägaren vin.

Därefter ställer den yngste vid bordet de fyra frågorna.

De fyra frågorna

Vad är annorlunda denna natt jämfört med alla andra nätter?

- Ty alla andra nätter äter vi bröd som jäst eller *matsá*. I natt endast *matsá*.
- Ty på alla andra nätter äter vi andra slags grönsaker, i natt endast *marór*.
- Ty på alla andra nätter doppar vi inte ens en gång, i natt två gånger.
- Ty på alla andra nätter äter vi antingen sittande eller lutande. I natt sitter vi alla lutande.

Man täcker av matsá igen och läser:

Israels barn var slavar åt farao i Egypten, och de togs ut av den Evige vår Gud därifrån, med stark hand och med utsträckt arm. Om Han inte hade fört ut - den Helige, prisad vare Han - deras förfäder från Egypten, hade verkligen de, deras barn och deras barnbarn, fortfarande varit förslavade hos farao i Egypten. Och även om de alla vore visa, de alla vore kloka, de alla förstående, de alla tillhörde de äldste, alla kunniga i Torá, hade de ändå plikten att berätta om uttåget ur Egypten. Och alla som berättar mycket om uttåget ur Egypten är mycket lofvärda.

De fyra sönerna

Torán beskriver på fyra olika sätt (se 2 Mos 12:26-27; 2 Mos 13:8; 2 Mos 13:14 respektive 5 Mos 6:20f.) hur Israels barn i framtiden (d.v.s. idag) kommer att fråga sina föräldrar om uttåget ur Egypten.

Prisad vare Gud, prisad vare Han. Prisad är Han som gav Torá till sitt folk Israel, prisad vare Han!

Angående fyra olika söner talar Torán: En som är förständig, och en som är elak [illasinnad], och en som är enkel [enfaldig], och en som inte vet hur man frågar.

Vad frågar den förståndige?

"Vad är de vittnesbörd och helighetslagar och sociala lagar, som den Evige, vår Gud, befallt er?" (5 Mos 6:20) Man skall förklara för honom om pésach-lagarna och att man inte äter någon efterrätt efter pésach-lammet (*nu för tiden äter man sista biten matsá-bröd i stället för pésach-lammet och kallar den för "afikomán"*).

Den elake [illasinnade], vad frågar han?

"Vad är denna gudstjänst **för er?**" (2 Mos 12:26). För er, men inte för honom själv! Eftersom han uteslöt sig själv ur gemenskapen, har han förnekat grunden. Därför skall man avtrubba hans tänder [sätta honom på plats], och svara: "Det är på grund av det som den Evige gjorde **för mig** när jag drog ut ur Egypten". ("För mig", inte "för honom". Om han hade varit där, hade han inte blivit befriad.)

Den enkla [enfaldige], vad frågar han?

"Vad är detta?" [2 Mos 13:4] Så, säger man till honom: "Med stark hand fördes vi ut ur Egypten av den Evige, ur träldomshuset.

För den som inte vet vad han skall fråga, ...

skall man börja samtalet med honom, som det är sagt: "Och du skall berätta för din son på den dagen och säga: 'På grund av detta som den Evige gjorde för mig, när jag drog ut ur Egypten'".

Från begynnelsen var Israels fäder avgudadyrkare, men nu har Gud fört oss in i sin tjänst, såsom det heter: "Och Josua sade till hela folket - Så säger den Evige, Israels Gud: På andra sidan floden bodde era förfäder i forna tider, Terach, Abrahams fader och Nachors fader. Och de tjänade andra gudar. Och jag tog er fader Abraham från andra sidan floden och ledde honom genom

hela Kanaans land, förökade hans avkomma och gav honom Isak. Och åt Isak gav jag Jakob och Esau. Och jag gav åt Esau berget Seir till sin besittning. Och Jakob och hans söner drog ned till Egypten." (Josua 24:2-4)

Prisad vare Han som håller sitt löfte till Israel! Prisad vare Han! Ty den Helige, lovad vare han, förutbestämde slutet för att göra vad han sade till vår fader Abraham vid förbundet mellan styckena, som det heter: "Och han sade till Abram vet! – ja, veta skall du – att din säd skall bli främlingar i ett land som ej tillhör dem. De skall förslavas och de skall förtryckas i fyra hundra år. Men även det folk de tjänar skall jag döma och därefter skall de dra ut med stora rikedomar." (1 Mos 15:13,14)

Man täcker över matsá-bröden, lyfter vinbägaren och säger:

Det är detta löfte som stod Israels fäder och oss bi, ty inte endast en har uppstått mot oss för att förrinta oss, utan i varje generation står de upp mot oss för att förrinta oss. Men den Helige, lovad vare han, räddar oss ur deras hand.

Man ställer ned vinbägaren utan att dricka av vinet, täcker av matsá-bröden igen och fortsätter:

Gå och lär dig vad araméen Laban önskade göra mot förfadern Jakob. Ty farao beslöt endast döda allt mankön, men Laban beslöt utrota allt, som det heter:

"En aramé sökte förgöra min fader, och han drog ned till Egypten, och vistades där som främling, få till antalet, och blev där till ett stort folk, mäktigt och talrikt." (5 Mos 26:5)

"Och han drog ned till Egypten" – på Guds befallning.

"För att vistas där" – lär oss att förfadern Jakob ej drog ned för att bosätta sig i Egypten, utan för att vistas där en tid, såsom det heter: "Och de sade till Farao 'För att vistas i landet kom vi, ty det fanns inget bete för din tjänares får ty hungersnöden är svår i Kanaans land. Och nu, låt dina tjänare bo i landet Gosen.'" (1 Mos 47:4)

"Få till antal" – såsom det heter: "Med sjuttio personer drog dina förfäder ned till Egypten. Och nu gjorde den Evige, din Gud, er som himlens stjärnor till stort antal." (5 Mos 10:22)

"Och blev där till ett folk" – det lär oss att Israel blev igenkänt som ett eget folk där.

"Stort och starkt" – såsom det heter: "men Israels barn var fruktsamma och växte till, förökade sig och blev mycket, mycket mäktiga och landet blev uppfyllt av dem." (2 Mos 1:7)

"och talrikt" – såsom det heter: "så talrikt som växterna på fältet gjorde jag dig och du förökade dig och växte och du blev vacker, dina bröst blev fasta, ditt hår växte, men du var naken och bar." "Och jag gick förbi dig och såg dig vältra dig i ditt blod, och jag sade till dig 'Genom ditt blod skall du leva'" (Hes 16:7)

"Och vi behandlades illa av egypterna och de förtryckte oss och lade på oss hårt arbete." (5 Mos 26:6)

"Och vi behandlades illa av egypterna" – såsom det heter: "Låt oss handla klokt mot dem så att de inte blir fler så att om det blir krig de förenar sig med våra fiender, och bekämpar oss och drar ut ur landet." (2 Mos 1:10)

"Och förtryckte oss" – såsom det heter: "Och de satte över dem fogdar för att förtrycka dem med sina bördor och de byggde förrådsstäder åt farao, Pitom och Ramses." (2 Mos 1:11)

"Och lade på oss hårt arbete" – såsom det heter: "Därför förslavade Egypten Israels barn med förtryck." (2 Mos 1:13)

"Och vi ropade till den Evige, våra förfäders Gud och Gud hörde vår röst och såg vårt elände och vårt lidande och vårt förtryck" (5 Mos 26:7)

"Vi ropade till den Evige, våra förfäders Gud" – såsom det heter: "Det skedde efter en lång tid att då dog kungen i Egypten, men då suckade Israels barn över slaveriet och ropade ut. Och deras rop steg upp till Gud på grund av slaveriet." (2 Mos 2:23)

"Och den Evige hörde vår röst" – såsom det heter: "Och Gud hörde deras veklagan, och mindes Gud sitt förbund med Abraham, med Isak och med Jakob." (2 Mos 2:24)

"Och han såg vårt elände" – det är sexuella avhållsamheten såsom det heter: "Och Gud såg Israels barn, och Gud visste." (2 Mos 2:25)

(När Farao lät döda de nyfödda gossarna, tvingades judarna till sexuell avhållsamhet.)

"Och vårt lidande" – det är barnen, såsom det heter: "Alla söner som är nyfödda skall ni kasta i floden" (2 Mos 1:22)

"Och vårt förtryck" – Det är trycket, såsom det heter: "Också har jag sett

förtrycket med vilket Egypten förtrycker dem." (2 Mos 3:9)

"Och den Evige förde oss ut ur Egypten med stark hand och med utsträckt arm, med stor uppenbarelse och tecken och med under". (5 Mos 26:8)

"Och den Evige förde oss ut ur Egypten" – inte med hjälp av en ängel, och inte genom en seraf, och inte genom ett sändebud, utan Gud, prisad vare han, i sin härlighet själv, såsom det heter: "Och jag skall gå fram i landet Egypten på denna natt, och skall slå allt förstfött i Egyptens land, från människa till boskap, och över Egyptens gudar skall jag fälla domar, jag, den Evige." (2 Mos 12:12)

"Jag skall gå fram i landet Egypten på denna natt" jag och ingen ängel.

"och skall slå allt förstfött i landet Egypten", jag, och inte någon seraf.

"och över Egyptens gudar skall jag fälla domar", jag och inget sändebud.

Jag är den Evige, jag, ingen annan.

"Med stark hand" – det är pesten, såsom det heter: "Se, den Eviges hand kommer över din boskap på fältet, över hästarna, över åsnorna, över kamelerna, över oxarna, och över fåren, med en mycket svår pest." (2 Mos 9:3)

"Och med utsträckt arm" – det är svärdet, såsom det heter: "Och hans svärd, draget, i hans hand, utsträckt över Jerusalem." (1 Krön 21:26)

"med stor uppenbarelse" – det är närvaron av Shechiná, såsom det heter: "har någon gud försökt komma och hämta sig ett folk ut från ett annat folk, med prövningar och tecken och med under och med krig och med stark hand och med utsträckt arm, och med stora uppenbarelsen, som allt som gjordes för er av den Evige, er Gud, i Egypten, inför era ögon?" (5 Mos 4:34)

"Och med tecken" – det är staven, såsom det heter: "Och denna stav skall du

(Mose) ta i din hand, med den skall du utföra tecknen." (2 Mos 4:17)

"Och med under" – det är blodet, såsom det heter: "Och jag skall visa under på himlen och på jorden." (Joel 3:3)

Guds underverk (enligt Joel 3:3):

Blod eld rök

En annan tolkning som syftar på de tio plågorna i Egypten:

Med stark hand — två plågor
och med utsträckt arm — två plågor
med stor uppenbarelse — två plågor
och med tecken — två plågor
och med under — två plågor

Dessa är de tio plågor som den Helige, prisad vare han, lät komma över egypterna:

Alla bordsgästerna avlägsnar med fingret en droppe vin ur sin bägare för varje plåga som nämns. Detsamma gör man när rabbi Jehudas förkortade lista läses.

1. blod	6. böldpest
2. grodor	7. hagel
3. löss	8. gräshoppor
4. vilda djur	9. mörker
5. boskapspest	10. dödandet av de förstfödda

Hur många och allt högre är icke de goda gärningar Gud gjort för Israel!

Om han hade fört dem ut ur Egypten men inte hållit dom över egyptierna, hade det varit tillräckligt!

Om han hade hållit dom över egyptierna men inte över deras avgudar, hade det varit tillräckligt!

Om han hade dömt deras gudar, men ej dödat deras förstfödda, hade det varit tillräckligt!

Om han hade dödat deras förstfödda, men ej givit Israel deras ägodelar, hade det varit tillräckligt!

Om han hade givit dem deras ägodelar, men inte delat havet för dem, hade det varit tillräckligt!

Om han hade delat havet för dem, men inte lett dem på torr mark, hade det varit tillräckligt!

Om han hade fört dem genom det på torr mark men inte dränkt deras förtryckare däri, hade det varit tillräckligt!

Om han hade dränkt deras förtryckare däri, men inte stillat deras behov i öknen i fyrtio år, hade det varit tillräckligt!

Om han hade stillat deras behov i öknen i fyrtio år, men ej givit dem manna att äta hade det varit tillräckligt!

Om han hade fött dem med manna men ej givit dem sabbaten, hade det varit tillräckligt!

Om han hade givit dem sabbaten, men inte fört dem till Sinai berg, hade det varit tillräckligt!

Om han hade fört dem till Sinai berg, men inte givit dem Torán, hade det varit tillräckligt!

Om han hade givit dem Torán, men inte fört oss in i landet Israel, hade det varit tillräckligt!

Om han hade fört dem in i landet Israel, men inte byggt för dem det heliga templet, hade det varit tillräckligt!

Hur mycket mer måste vi därför inte vara tacksamma för det goda som Gud gjort för Israel, i dubbelt och flerdubbelt mått! Att han förde dem ut ur Egypten och utövade straffdomar över egyptierna, och över deras avgudar, och dödade deras förstfödda, och gav Israel deras ägodelar, och delade havet för dem, och ledde dem genom det på torr mark, och dränkte deras förtryckare däri, och stillade deras behov i öknen i fyrtio år, och gav dem manna att äta, och gav dem sabbaten, och förde dem till berget Sinai, och gav dem Torán, och förde dem in i Israels land, och gav dem det heliga templet för att försona alla deras synder.

Rabban Gamliel brukade säga: Den som ej talar om dessa tre ting vid pésach har inte fullgjort sin plikt:

- pésach
- matsá
- marór

Peka på benet på tallriken utan att röra det.

Pésach-lammet brukade Israels förfäder äta vid den tid då templet fortfarande stod - av vilken anledning?

Ty Gud, välsignad vare han, gick förbi Israels förfäders hus i Egypten, såsom det heter: "Ni skall säga: Detta är påskoffret [*pésach*] till den Evige, som gick förbi Israels barns hus i Egypten när han plågade Egypten, men våra hus skonade han, och folket böjde sig och kastade sig på marken." (2 Mos 12:27)

Man lyfter upp det osyrade brödet och säger:

Matsá-brödet – av vilken anledning äter vi det?

Det är för att det ej fanns tid för degen, som Israels fäder hade, att jäsa innan Konungen, konungarnas Konung, den Helige, prisad vare han, som befriade dem, uppenbarades för dem som det heter: "Och de bakade ut degen, som de tog ut ur Egypten, till osyrade *matsá*-kakor, ty de hade inte jäst, ty de drevs ut ur Egypten, och fick inte dröja. Och dessutom, någon reskost hade de ej heller gjort åt sig. (2 Mos 12:39)

Man lyfter upp de bittra örterna och säger:

Marór – av vilken anledning äter vi det?

Det är för att egyptierna förbittrade Israels förfäders liv i Egypten, såsom det heter: Och de förbittrade deras liv med hårt arbete, med murbruk och tegel, och med allt arbete på fältet, allt deras arbete, med vilket de knogade under förtrycket. (2 Mos 1:14)

I varje generation förpliktigas juden att anse sig själv som om han dragit ut ur Egypten, såsom det heter: "Du skall berätta för ditt barn på den dagen och säga: 'På grund av det som den Evige gjorde för mig när jag drog ut ur Egypten'." (2 Mos 13:8) Icke blott Israels förfäder har Gud, lovad vare han, befriat, utan även deras ättlingar befriade han med dem, såsom det heter: "Och oss förde han ut därifrån för att föra oss till, och ge oss, det land han tillsvurit våra förfäder." (5 Mos 6:23)

Man täcker över matså-brödet, lyfter vinbägaren och säger:

Därför är vi förpliktigade att tacka, lova, prisa, förhårliga, upphöja, vörda, välsigna, upphöja och hylla den som utförde för Israels förfäder och för oss alla dessa under. Han förde oss ut ur slaveri till frihet, från bedrövelse till glädje, och från sorg till en högtidsdag, från mörker till ett stort ljus och ur slaveri till frälsning. Och låt oss sjunga inför honom en ny sång: Hallelujá!

Man ställer ned vinbägaren utan att dricka av vinet.

Man fortsätter därefter med hallel (Ps 113-118):

Psalm 113

Hallelujá! Prisa, ni den Eviges tjänare, prisa den Eviges namn! Den Eviges namn vare välsignat från nu och till evig tid! Från solens uppgång till dess nedgång vare den Eviges namn Lovat! Den Evige är upphöjd över alla folkslag, över himlarna är hans härlighet. Vem är lik den Evige, vår Gud, han, som tronar i höjden men också skådar djupt ner på himlen och jorden, som reser den ringe från stoftet och lyfter den fattige från dyn för att sätta honom vid furstarnas sida, vid sidan av furstarna bland hans folk, som låter den ofruktbara bo i sitt hus som en glad barnamoder, Hallelujá!

Psalm 114

Då Israel drog ut från Egypten, Jakobs hus från ett barbarfolk, då blev Juda hans helgedom, Israel hans rike. Havet såg det och flydde, Jordanfloden vek tillbaka, bergen hoppade likt vädurar, höjderna likt lamm. Vad fattas dig, hav, att du flyr, dig, Jordan, att du viker tillbaka? Ni, berg, varför hoppar ni likt vädurar, ni, höjder likt lamm? Skälv, o jord, inför den Eviges åsyn, han, som förvandlar klippan till en vattenrik sjö, kiselsten till källsprång.

Man lyfter vinbägaren, och läser:

Prisad vare du Evige, vår Gud, världens konung, som har befriat Israel och befriat deras förfäder från Egypten, och fört oss till denna natt för att äta *matsá* och *marór*. Måtte den Evige, vår Gud, och Israels förfäders Gud, leda oss till andra högtider och vallfartsfester som kommer oss till mötes i frid, i lycka vid återuppbyggandet av din stad, och i glädje i din tjänst, och vi skall äta där av offren och av pésach-offren ... **(På lördag kväll läses i stället: av pésach-offren och av offren)** vars blod skall stänkas mot ditt altares vägg och tas emot, så vi framför tack till dig med en ny sång om vår frälsning och över våra själars befrielse. Prisad vare du Evige, Israels frälsare!

Man avtäcker matsá-brödet

Man lyfter andra bägaren vin (som motsvarar "... befria dig från att tjäna dem ..."
2 Mos 6:6-7) och säger:

Välsignad är Du, Evige, vår Gud, världens Konung, Skaparen av
vinstockens frukt.

(Barúch atá Adonáj Elohéinu, Mélech haolám, Boré perí hagáfen.)

Alla sitter lutade åt vänster och dricker ur vinbägaren.

Rachtsá

Man tvättar händerna innan man bryter matsá-brödet. Medan man torkar händerna säger man:

Välsignad är du, vår Gud, världens Konung, som låter oss begjuta
händerna med vatten.

Motsí matsá

Man välsignar matsá-brödet. Den första välsignelsen läses när man håller upp alla tre matsá-bröden:

Lovprisad vare du Evige, vår Gud, världens konung, som skapar bröd ur
jorden.

Följande välsignelse läses när man håller upp det översta samt det mellersta itu delade matsá-brödet:

Lovprisad vare du Evige, vår Gud, världens konung som har bjudit oss
att äta *matsá*.

Man äter matsá varvid man lutar sig åt vänster.

Marór

Man doppar marór (bittra örter) i charosbet (hackad frukt med vin) och läser följande välsignelse:

Lovprisad vare du Evige, vår Gud, världens konung som har bjudit oss
att äta *marór*.

Man äter av marór utan att luta sig.

Korech

Marór- och matsá-"sandwich". Man tar den tredje, d.v.s. understa, matsá-brödet, bryter den i stycken, och lägger en bit marór mellan två bitar matsá och säger följande innan man äter:

Ett minne av templet enligt Hillel: Så gjorde Hillel på den tiden när templet fortfarande stod. Han kombinerade pésach-offret med *matsá* och *marór* och åt dem tillsammans för att uppfylla vad som sagts: "Med *matsá* och *marór* skall du äta det." (4 Mos 9:11)

Festmåltiden – Shulchan orech

Alla åtnjuter festmåltiden

Tsafún

Efter festmåltiden äter alla vid bordet en liten bit av den matså som lades undan i början av seder-aftonen.

Man håller nu upp den tredje bägaren vin till alla vid bordet.

Bordsbönen

En vallfartssång. När den Evige återupprättar Sion, då skall vi vara såsom drömmande. Då skall vår mun bli uppfylld med glädje och vår tunga med jubel. Då skall man säga bland folken: ”Den Evige har gjort stora ting med dem.” Ja, den Evige har gjort stora ting med oss; över det är vi glada. Evige, upprätta oss igen, såsom du återför bäckarna i Sydlandet. De som sår med tårar skall skörda med jubel. De går åstad gråtande och bär sitt utsäde. De kommer åter med jubel och bär sina kärvar. (Ps 126)

Må min mun uttala den Eviges lov, må allt kött välsigna hans heliga namn i all evighet. Ja, vi vill lova Jah, från nu och till evighet. Hallelujá! (Ps 145:21; 115:18)

Tacka den Evige ty han är god, ty evigt varar hans nåd. Vem kan berätta om den Eviges stora gärningar eller helt förkunna hans lov! (Ps 136:1 106:2)

Välsignad är Du, Evige vår Gud, världens Konung, som bespisar hela världen i godhet, nåd, mildhet och barmhärtighet. Han ger föda åt allt levande, ty hans nåd varar i evighet. Och genom hans stora godhet har föda aldrig fattats oss och må inte fattas oss i all evighet för hans

stora namns skull. Ty han bespisar och uppehåller alla och är god mot alla sina varelser, som han har skapat. Välsignad är Du, Evige, som bespisar alla.

Vi tackar dig, Evige, vår Gud, för att du gav Israels fäder i besittning ett ljuvligt, gott och rymligt land, för att Du, Evige, vår Gud, har fört dem ut ur Egyptens land och förlossat dem ur träldomshuset, för ditt förbund som du har beseglat på deras kött, för din Torá, som du har lärt oss, för dina lagar, som du har meddelat oss, för det liv, den nåd och den mildhet, med vilka du har benådat oss och för den föda, med vilken du alltid, varje dag, vid varje tid och varje timme, bespisar och försörjer oss.

För allt detta, Evige, vår Gud, tackar vi dig och välsignar dig. Må ditt namn välsignas av alla levandes mun alltid och i all evighet, såsom det står skrivet: ”Du skall äta och bli mätt, och du skall välsigna den Evige, din Gud, för det goda land, som han gav dig.” Välsignad är Du, Evige, för landet och för födan. (5 Mos 8:10)

Förbarma dig, Evige, vår Gud, över ditt folk Israel, över din stad Jerusalem, över Sion, din härlighets boning, över Davids, din smordes, kungahus och över det stora, heliga hus över vilket ditt namn är uttalat. Vår Gud, vår Fader, var vår herde, föd oss, försörj oss, uppehåll oss, skaffa oss fritt rum, Evige, vår Gud, gör oss snart fria från allt vårt trångmål. Ack, Evige, vår Gud, låt oss inte bli beroende varken av människors gåvor eller av deras lån, utan endast av din fulla, öppna, heliga, givmilda hand, så att vi inte någonsin må komma på skam och inte behöver blygas i all evighet.

(På Shabbat infogas:

Var nådig, Evige, vår Gud, styrk oss genom dina bud och genom den sjunde dagens bud, denna stora och heliga sabbat, ty denna dag är stor och helig inför dig, för att vi i kärlek må fira och vila på denna dag efter din viljas bud. Låt oss genom din vilja få vila, så att vi inte är i nöd eller har sorg och bekymmer på denna vår vilodag, Evige, vår Gud, låt oss få se hur din stad Sion tröstas och din heliga stad Jerusalem återuppbyggs, ty du är hjälpens Herre och tröstens Herre.)

Alla pésach-dagar fortsätter man:

Vår Gud och Israels faders Gud! Må vår åminnelse stiga upp inför dig, må den framträda och komma inför dina ögon, må den mötas av välvilja och bönhörelse, må vi vara i åtanke och påminnelse hos dig tillika med Israels fäder, med Messias, din tjänare Davids son, med Jerusalem, din heliga stad och med hela ditt folk, huset Israel; må det leda oss till räddning, välgång och välvilja, nåd och förbarmande, liv och fred på denna osyrade brödets högtid.

Kom därvid ihåg oss så att det må gå oss väl, tänk på oss, så att vi må bli välsignade och hjälp oss, så att vi må leva. Var barmhärtig och var oss nådig genom räddningens och barmhärtighetens ord, förbarma dig över oss och hjälp oss, ty mot dig är våra ögon riktade, ja, du, Gud, är en nådig och barmhärtig Konung.

Uppbygg Jerusalem, den heliga staden, snart, i våra dagar. Välsignad är Du, Evige, som i barmhärtighet uppbygger Jerusalem. Amen!

Välsignad är Du, Evige, vår Gud, världens Konung, Gud, som är vår Fader, vår Konung, vår Härskare, vår Skapare, vår Befriare, vårt upphov, vår Helige, vår herde, Jakobs herde, Konungen, som är god och bevisar godhet mot alla, som dag för dag har bevisat oss godhet, bevisar oss godhet och skall bevisa oss godhet. För att det må leda oss till nåd och välvilja, till barmhärtighet och lättnad, har han skänkt oss, skänker oss och skall skänka oss räddning och framgång, välsignelse och hjälp, tröst, försörjning och uppehälle, barmhärtighet och liv, fred och allt gott, ja, av allt gott skall han inget låta oss fattas.

Den Barmhärtige, han skall vara Konung över oss i all evighet. Den Barmhärtige, han vare välsignad i himlen och på jorden. Den Barmhärtige, han vare prisad alla släkter igenom, förhärligad genom oss i evighet och upphöjd genom oss i alla evigheters evighet. Den Barmhärtige, må han försörja oss i heder. Den Barmhärtige, må han bryta sönder oket på vår hals och föra oss upprätta till vårt land. Den Barmhärtige, må han sända rik välsignelse i detta hus och på detta bord, vid vilket vi har ätit. Den Barmhärtige, han må sända oss profeten Elia, vars åminnelse må leda till det goda, att förkunna för oss goda budskap, hjälp och tröst. Den Barmhärtige, han välsigne (*I större sällskap: alla här församlade,*) oss själva och allt som tillhör oss, såsom Abraham, Isak och Jakob blev tredubbelt välsignade med allt, likaså välsigne han oss alla tillsammans med fullkomlig välsignelse. Till det säger vi: Amen!

Må man i höjderna under rannsakan hos dem och hos oss finna sådan rättfärdighet, att den leder till fredens bevarande. Må vi ta emot välsignelse av den Evige, rättfärdighet av vår hjälps Gud, och må vi finna nåd och välvilja i Guds och människors ögon.

På Shabbat infogas:

Den Barmhärtige, må han låta oss bli delaktiga i den dag, som är fullkomlig sabbat och vila i det eviga livet.

Den Barmhärtige, må han låta oss bli delaktiga i den dag, som är fullkomligt god.

Den Barmhärtige, må han befinna oss värdiga att nå fram till Messias dagar och livet i den tillkommande världen. (*på vardag*) Han ger sin Konung stor makt att hjälpa (*På sabbatsdag, nymånadsdag och större högtidsdag: Han är ett hjälpens torn för sin Konung*), han bevisar välvilja mot sin Smorde, mot David och hans barn, i evighet. Må han, som stiftar frid i sina höjder, låta fred komma över oss och över hela Israel. Och säg: Amen! (Ps 18:51; 2 Sam 22:51)

Frukta den Evige, ni hans heliga, ty de som fruktat honom lider ingen brist. Unga lejon lider nöd och svälter, men dem som söker den Evige skall intet gott fattas. Tacka den Evige, ty han är god, ty hans nåd varar i evighet. Du upplåter din hand och mättar allt levande med nåd. Välsignad är den man, som förtröstar på den Evige, vars tillflykt den Evige är. (Ps 34:10,11; 136:1; 145:16; Jer 17:7)

Jag har varit ung och har blivit gammal, men jag har inte sett, den rättfärdige övergiven, eller hans barn tigga om bröd. (Ps 37:25)

Må den Evige ge makt åt sitt folk, må den Evige välsigna sitt folk med frid. (Ps 29:11)

Man lyfter den tredje bägaren vin (som motsvarar "... befria dig med utsträckt arm och stora

straffdomar ... " 2 Mos 6:6-7) och säger:

Välsignad är Du, Evige, vår Gud, världens Konung, Skaparen av
vinstockens frukt.

(Barúch atá Adonáj Elohéinu, Mélech haolám, Boré perí hagáfen.)

Alla bordsgästerna lutar sig åt vänster och dricker ur vinet.

Man fyller den fjärde bägaren vin.

Man håller upp en bägare vin till Profeten Eljahu.

Alla står upp!

Ytterdörren öppnas.

Utgjut din vrede över folken, som ej erkänner dig och över kungariken som ej
åkallar ditt namn. Ty de har slukat Jakob och förstört hans vistelseort. Ös över dem
din förtrytelse och må din brinnande ilska besegra dem. Jaga dem i vrede och förgör
dem under den Eviges himlar.

Dörren stängs. Alla sätter sig.

Hallel

Psalm 115

Inte oss, o Evige, inte oss, utan ditt namn ge ära för din kärleks och för din trofasthets skull!

Varför skall folken säga: Var är då deras Gud? Vår Gud är ju i himlen, han kan göra allt, vad som behagar honom. Deras avgudar är silver och guld, människohänders verk. De har en mun men kan ej tala, de har ögon men kan ej se, de har öron men kan ej höra, de har en näsa men kan ej lukta, med sina händer kan de ej känna, ej gå med sina fötter, ej tala med strupen. Som dessa blir också de, som har gjort dem, var och en, som sätter sin tillit till dem. Israel, förtrösta på den Evige, han är din hjälp och din sköld. Arons hus, förtrösta på den Evige, han är deras hjälp och deras sköld. Ni som fruktar den Evige, förtrösta på den Evige, han är deras hjälp och deras sköld. Den Evige har tänkt på oss, han skall välsigna, skall välsigna Israels hus, han skall välsigna Arons hus, han skall välsigna de gudfruktiga, både de små och de stora. Må den Evige föröka er, er och era barn. Var välsignade ni av den Evige, himlens och jordens Skapare. Himlen är den Eviges himmel, men jorden gav han människornas barn. De döda kan inte prisa den Evige, alla de, som stiger ner i den tysta graven, men vi, som ännu lever, vill välsigna den Evige nu och för all framtid. Hallelujá!

Psalm 116

Jag gläder mig, att den Evige hör min röst, min ödmjuka bön. Han har hört mig, och så länge jag lever, vill jag åkalla honom. Kringgärdar mig dödens band, griper mig griftens ve, träffar mig nöd och bekymmer, då åkallar jag den Eviges namn. O, Evige, rädda min själ! Den Evige är nådig och rättvis, och vår Gud är barmhärtig. Den Evige skyddar de enfaldiga; jag var eländig, men han stod mig bi. Vänd då, min själ, tillbaka till din ro, ty den Evige har varit god mot dig. Ja, du har befriat min själ från döden, mitt öga från gråt, min fot från fall. Nu vill jag vandra inför den Eviges åsyn i de levandes land. Jag förtröstar, även om jag måste säga, att jag är mycket plågad, ja, i min överilning sade jag: Varje människa är lögnaktig!

Hur kan jag vedergälla den Evige alla välgärningar som han visat mig! Räddningens bågare vill jag höja och åkalla den Eviges namn. Mina löften vill jag uppfylla inför Gud, ja, i hela hans folks närvaro. Dyrbar är i den Eviges ögon hans frommas död. O, Evige, jag är din tjänare, är din tjänare, din tjänarinnas son. Du är den, som har löst mina band! Dig vill jag offra tackoffer, och den Eviges namn vill jag åkalla. Mina löften vill jag uppfylla inför den Evige, ja, i hela hans folks närvaro i förgårdarna till den Eviges hus, i din mitt, Jerusalem! Hallelujá!

Psalm 117

Hylla den Evige alla folkslag, lovprisa honom alla nationer, ty hans kärlek är mäktig över oss, och den Eviges trofasthet varar för evigt, Hallelujá!

Psalm 118

Tacka den Evige, ty han är god: ty evigt varar hans kärlek.

Så må Israel säga: evigt varar hans kärlek.

Så må Arons hus säga: evigt varar hans kärlek.

Så må de gudfruktiga säga: evigt varar hans kärlek.

Ur vedermödor ropade jag till den Evige, och den Evige svarade mig och befriade mig. Den Evige är med mig, jag fruktar inte. Vad kan då en människa göra mig! Om den Evige är bland mina hjälpare, kan jag lugnt se på mina hatare. Bättre är det att söka sitt skydd i den Evige än att sätta sin tillit till människor. Bättre är det att söka sitt skydd i den Evige än att sätta sin tillit till världens store. Alla folk omringade mig, men i den Eviges namn gick jag emot dem. De omgav, ja omringade mig, men i den Eviges namn gick jag emot dem. De kretsade omkring mig likt bin, likt eld i törne utsläcktes de, och i den Eviges namn gick jag emot dem. Åter och åter har de sökt störta mig, men den Evige stod mig bi. Min makt, och sång var Gud, och han blev min hjälp. Glädjens och räddningens röst må därför ljuda i de frommas tält! Den Eviges högra hand fullgör väldiga gärningar. Den Eviges högra hand är upphöjd, Guds högra hand fullgör väldiga gärningar. Jag dör ej utan lever ännu och berättar om Guds verk. Många gånger har Gud tuktat mig, men åt döden har han inte överlämnat mig. Öppna för mig rättens portar, så att jag kan dra in och tacka Gud. Denna port tillhör den Evige, och rättrådiga träder dit in. Öppna för mig rättfärdighetens portar, jag vill gå in i dem och prisa Gud. Detta är porten till den Evige, rättfärdiga går in genom den.

Jag tackar dig, att du har svarat mig och blivit mig till hjälp.

Jag tackar dig, att du har svarat mig och blivit mig till hjälp.

Den sten, som byggningsmännen förkastade, har blivit en hörnsten.

Den sten, som byggningsmännen förkastade, har blivit en hörnsten.

Från den Evige har detta utgått, underbart är det i våra ögon.

Från den Evige har detta utgått, underbart är det i våra ögon.

Denna dag har den Evige skapat, låt oss glädjas och fröjdas på den!

Denna dag har den Evige skapat, låt oss glädjas och fröjdas på den!

O, Evige, hjälp då! O, Evige, hjälp då!

O, Evige, låt det lyckas! O, Evige, låt det lyckas!

Välsignad är han, som kommer i den Eviges namn, vi välsignar er utifrån den Eviges hus.

Välsignad är han, som kommer i den Eviges namn, vi välsignar er utifrån den Eviges hus.

Den Evige är Gud, han har gett oss ljus: ordna er i högtids procession med lövrika kvistar, fram till altarets horn!

Den Evige är Gud, han har gett oss ljus: ordna er i högtids procession med lövrika kvistar, fram till altarets horn!

Min Gud är du, som jag vill tacka, min Gud, som jag vill upphöja.

Min Gud är du, som jag vill tacka, min Gud, som jag vill upphöja.

Tacka den Evige, ty han är god, evigt varar hans kärlek.

Tacka den Evige, ty han är god, evigt varar hans kärlek.

Dig, Evige, vår Gud, hyllar alla dina verk och dina fromma, de rättrådiga, som gör din vilja, och hela ditt folk, Israels hus. Med jubel tackar de, välsignar, förhärligar, upphöjer, fruktar, helgar och hyllar ditt namn, vår Konung, ty det är skönt att tacka dig och ditt namn tillkommer lovsång, ty från evighet och till evighet är du Gud. Välsignad är du, Konung, som är prisad med lovsånger.

Psalm 136

Tacka Herren ty han är god, ty evig är hans nåd.

Tacka gudarnas Gud, ty evig är hans nåd.

Tacka herrarnas Herre, ty evig är hans nåd.

Han utför stora under, ensam, ty evig är hans nåd.

Han skapade himlarna med vishet, ty evig är hans nåd.

Han bredde ut jorden på vattnen, ty evig är hans nåd.

Han skapade de stora ljusen, ty evig är hans nåd.

Solen att härska på dagen, ty evig är hans nåd.

Månen och stjärnorna att härska på natten, ty evig är hans nåd.

Han slog Egypten genom dess förstfödda, ty evig är hans nåd.
Men förde Israel ut från dem, ty evig är hans nåd.
Med stark hand och utsträckt arm, ty evig är hans nåd.
Han delade Sävhavet, ty evig är hans nåd.
Han förde Israel genom det, ty evig är hans nåd.
Och han kastade Faraos och hans armé i Sävhavet, ty evig är hans nåd.
Han ledde sitt folk genom öknen, ty evig är hans nåd.
Han slog stora kungar, ty evig är hans nåd.
[Han] krossade mäktiga kungar, ty evig är hans nåd.
Sichon, amoréernas kung, ty evig är hans nåd.
Och Og, Bashans [kung], ty evig är hans nåd.
Och gav [oss] deras land i arv, ty evig är hans nåd.
Ett arv till sin tjänare Israel, ty evig är hans nåd.
Då vi var nedtryckta, mindes han oss, ty evig är hans nåd.
Och räddade oss från plågoandarna, ty evig är hans nåd.
Han ger bröd till alla levande, ty evig är hans nåd.
Tacka himlarnas Gud, ty evig är hans nåd.

Här följer texter ur morgongudstjänsten:

Må varje levande själ lova ditt namn, Evige, vår Gud, må varje varelses ande alltid förhårliga och upphöja ditt namn, vår konung. Från evighet till evighet är du, Gud, och förutom dig har vi ingen konung, som befriar och hjälper, som förlösar och räddar, som försörjer och förbarmar sig i all nöds och trångmåls tid, ja, vi har ingen konung förutom dig. Du är de tidiga och de sena släkternas Gud, alla skapelsers Gud, Herre över allt, som är fött, prisad i otaliga lovsånger, som leder sin värld med nåd och sina skapelser med barmhärtighet. Den Evige slumrar inte och sover inte; han väcker sovande och låter slumrande vakna, låter stumma tala och befriar fångslade, stödjer fallande och upprättar böjda. Dig allena tackar vi. Om vår mun vore full av sång såsom havet, vår tunga full av jubel som dess vågors dån, våra läppar fulla av pris som

firmamentets vidder, våra ögon lysande som sol och måne, våra händer utbredda som vingarna på himlens örnar och våra fötter lätta som hindens, hade vi ändå inte tillräckligt kunnat tacka dig, Evige, vår Gud och våra förfäders Gud, och lova ditt namn för en enda av de tusen och åter tusen, tiotusen och myriader välgärningar, som du har visat Israels fäder och oss. Ur Egypten har du befriat dem, Evige, vår Gud, ur träldomshuset har du förlossat dem, i hungersnöd gav du dem föda, och i överflödet gav du dem uppehälle. Från svärdet har du räddat dem, från pesten har du låtit dem undkomma, från svåra och varaktiga sjukdomar har du befriat dem. Hitintills har din barmhärtighet hjälpt och din nåd inte övergett oss; må du aldrig någonsin förskjuta oss, Evige, vår Gud.

Därför skall de lemmar, som du har avdelat i oss, den ande och den själ, som du har blåst in i vår näsa, den tunga, som du har lagt i vår mun, tacka och prisa, förhårliga och upphöja, vörda, helga och hylla ditt namn, vår Konung. Ty varje mun skall tacka dig, varje tunga svära dig trohet, varje knä böja sig inför dig och varje högrest gestalt buga sig inför dig. Alla hjärtan skall frukta dig, varje kropps inre och alla njurar skall lovsjunga ditt namn, enligt det ord, som är skrivet: Alla mina ben skall säga: Evige, vem är lik dig, som räddar den fattige från sin överman, den arme och eländige från sin utplundrare. Vem är lik dig, vem kan likställas med dig, vem kan mäta sig med dig, store, mäktige, fruktansvärde Gud. Gud, den Högste, som äger himmel och jord. Vi vill hylla dig och prisa dig och förhårliga dig, vi vill välsigna ditt heliga namn, såsom det är sagt av David: Välsigna min själ den Evige och allt mitt inre hans heliga namn. Gud, i din väldiga makt, du, som är stor i ditt namns härlighet, mäktig i evighet, fruktansvärd i dina kraftgärningar, Konung, som sitter på hög och upphöjd tron.

Han tronar i evighet, den Höge och den Helige är hans namn. Och det står skrivet: Jubla, ni rättfärdiga i den Evige, lovsång hör de rättrådiga till.

Av de rättrådigas mun skall du hyllas,
av de rättfärdigas mun skall du lovas,
av de frommas tunga skall du upphöjas,
och i de heligas mitt skall du helgas.

Och i församlingarna av ditt folk Israels myriader skall ditt namn, vår Konung, från släkte till släkte i jubel förhärligas, ty sålunda är alla skapelsers skyldighet inför dig, Evige, vår Gud att tacka, att lova, att prisa, att berömma, att upphöja och välsigna med alla ord i din tjänare och din smorde Davids, Jishajs sons, sånger och psalmer.

Prisat vare ditt namn i evighet, vår Konung, Gud, store och helige Konung i himlen och på jorden. Ty dig, Evige, vår Gud och Israels faders Gud, tillkommer sång och pris, lovsång och psalm, makt och välde, glans, storhet och kraft, lov och prakt, helighet och konungamakt, välsignelser och tacksägelse från nu och till evighet. Välsignad är du, Evige, Konung, som är högt prisad, tacksägelsernas Gud, undrens Herre, som har behag till lovsång, Konung, Gud, du evigt levande.

Man lyfter upp fjärde bägaren vin (som motsvarar "... och jag skall ta dig till mig att vara mitt folk ..." 2 Mos 6:6-7) och säger:

Prisad vare du, Evige, vår Gud, världens konung, som skapar vinrankans frukt.

Alla lutar sig åt vänster och dricker ur den fjärde bägaren vin.

Välsignelse efter att man druckit vin:

Prisad vare du, Evige, vår Gud, världens konung, över vinrankan och över frukten från vinrankan, och över fältens produkter, för landet som är åtråvärt, gott och rymligt, som du önskade och du gav i arv till våra fäder för att äta av dess frukter och bli mätta från dess godhet. Visa nåd, Evige, vår Gud, över Israel, ditt folk, och över Jerusalem, din stad, och över Sion, din härlighets boning, och över ditt altare

och över ditt Tempel, och återuppbygg Jerusalem, den heliga staden, snart, i våra dagar, och för oss upp i dess mitt, och gör oss glada i dess byggnad, och vi skall äta av dess frukter och mättas av dess godhet, vi skall välsigna dig för det i helighet och renhet. **På Shabbat infogas: Var nådig och styrk oss på denna sabbatsdag.** Gläd oss på denna det osyrade brödets högtid. Ty Du, Evige, är god och gör gott mot alla. Därför tackar vi dig för landet och för vinstockens frukt. Välsignad är Du, Evige, för landet och och för vinstockens frukt.

Nirtsá

Måtte Gud ha mottagit vår gudstjänst!

Nu är pésach-sedern avslutad enligt dess lagar, regler och helighetslagar. Såsom vi fått lov att göra det, må vi få lov att göra det [på nytt].

Du Rene som bor i höjden, upprätta församlingen som är tallös, led snart din telnings planteringar, fria, till Sion, i glädjesång.

Le-shaná ha-baá birushalajim! - Nästa år i Jerusalem!

Och så, "Det hände vid midnatt". Då, många av undren du gjorde mirakulöst på natten, I början av första vakten i natt, den fromme omvände [Abraham] skänkte du seger, då du åt honom delade natten och det var vid midnatt.

Du dömde kungen i Gerar i drömmen om natten, du skrämde arameer (Laban) i nattens mörker, då stred Israel med ängeln, och vann över honom på natten, och det var vid

midnatt.

Egyptens förstfödda krossade du vid midnatt, sin kraft fann de ej när de vaknade på natten.

[Siseras] flykt hejdade du och svepte bort med stjärnor i natten, och det var vid midnatt.

Hädaren [Sanherib] tänkte stilla sin önskan, förvissnade gjorde hans arméer på natten. Bel och

hans stod störtades i nattens mörker. För [Daniel], den älskade mannen, yppades hemliga drömsyner på natten, och det var vid midnatt.

[Belshatsar] drack sig rusig ur heliga kärl [och] krossades på den natten. Räddad från

lejongropen [var Daniel] och tydde nattens skräck. Hat hyste agagiten [Haman] och skrev brev om natten, och det var vid midnatt.

Du väckte din seger mot honom då du störde [kungens] nattsömn. Vinpressen trampar du för

väktaren [som tillfrågas]: "Vad lider natten?". Ropa som en väktare och säg "Morgonen kommer och även natten", och det var vid midnatt.

Låt den dag nalkas som är nattens mörker, och det var vid midnatt.

Låt den dag nalkas som varken dag eller natt.

Upphöjde, gör känt att din är dagen, även din är natten.

Sätt väktare över din stad hela dagen och hela natten.

Lys upp, som dagsljus, nattens mörker, och det var vid midnatt.

(Traditionella sånger)

Ki lo naé

Ty hans är det! Ty honom tillkommer det! Mäktig i herravälde, förnäm, med rätta hans änglaskara säger honom "ditt, och ditt, ditt, ja ditt, ditt, endast ditt, ditt o Evige är konungadömet."

Ty hans är det! Ty honom tillkommer det! Härlig i herravälde, strålande, med rätta, hans fromma säger honom "ditt, och ditt, ditt, ja ditt, ditt, endast ditt, ditt o Evige är konungadömet."

Ty hans är det! Ty honom tillkommer det! Fullkomlig i herravälde, stark, med rätta, hans änglar säger honom "ditt, och ditt, ditt, ja ditt, ditt, endast ditt, ditt o Evige är konungadömet."

Ty hans är det! Ty honom tillkommer det! Ensam i herravälde, mäktig, med rätta, de som studerar säger honom "ditt, och ditt, ditt, ja ditt, ditt, endast ditt, ditt o Evige är konungadömet."

Ty hans är det! Ty honom tillkommer det! Härskare i herravälde, vörtnadsvärd, med rätta, de som är omkring, säger honom "ditt, och ditt, ditt, ja ditt, ditt, endast ditt, ditt o Evige är konungadömet."

Ty hans är det! Ty honom tillkommer det! Mild i herravälde, förlossare, med rätta, hans rättfärdiga säger honom "ditt, och ditt, ditt, ja ditt, ditt, endast ditt, ditt o Evige är konungadömet."

Ty hans är det! Ty honom tillkommer det! Helig i herravälde, barmhärtig, med rätta, hans änglaskara säger honom "ditt, och ditt, ditt, ja ditt, ditt, endast ditt, ditt o Evige är konungadömet."

Ty hans är det! Ty honom tillkommer det! Beslutsam i herravälde, stöd, med rätta, hans perfekta säger honom "ditt, och ditt, ditt, ja ditt, ditt, endast ditt, ditt o Evige är konungadömet."

Ty hans är det! Ty honom tillkommer det!

Adir hu

Mäktig är han, må han bygga sitt tempel snart, i hast, i hast, snart i våra dagar. Gud, bygg, Gud, o bygg, bygg ditt tempel snart!

Utvald är han, stor är han, framstående är han, han skall bygga sitt tempel snart, i hast, i hast, snart i våra dagar. Gud, bygg, Gud, o bygg, bygg ditt tempel snart!

Prydd är han, ivrig är han, ren är han, hängiven är han, han skall bygga sitt tempel snart, i hast, i hast, snart i våra dagar. Gud, bygg, Gud, o bygg, bygg ditt tempel snart!

Ren är han, unik är han, stor är han, allvetande är han kung är han, väldig är han, ädel är han, mäktig är han, befriare är han, from är han, han skall bygga sitt tempel snart, i hast, i hast, snart i våra dagar. Gud, bygg, Gud, o bygg, bygg ditt tempel snart!

Helig är han, nådig är han, allsmäktig [och] stark är han, han skall bygga sitt tempel snart, i hast, i hast, snart i våra dagar. Gud, bygg, Gud, o bygg, bygg ditt tempel snart!

Echad mi jodea

En, vem vet? En, jag vet! En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Två, vem vet? Två, jag vet! Två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Tre, vem vet? Tre, jag vet! Tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Fyra, vem vet? Fyra, jag vet? Fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Fem, vem vet? Fem, jag vet? Fem är Torás böcker, fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Sex, vem vet? Sex, jag vet? Sex är Mishnás ordningar, fem är Torás böcker, fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Sju, vem vet? Sju, jag vet? Sju är veckans dagar, sex är Mishnás ordningar, fem är Torás böcker, fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Åtta, vem vet? Åtta, jag vet! Åtta är omskärelsens dagar, sju är veckans dagar, sex är Mishnás ordningar, fem är Torás böcker, fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Nio, vem vet? Nio, jag vet! Nio är graviditetsmånaderna, åtta är omskärelsens dagar, sju är veckans dagar, sex är Mishnás ordningar, fem är Torás böcker, fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Tio, vem vet? Tio, jag vet! Tio är de tio budorden, nio är graviditetsmånaderna, åtta är omskärelsens dagar, sju är veckans dagar, sex är Mishnás ordningar, fem är Torás böcker, fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Elva, vem vet? Elva, jag vet! Elva är [Josefs] stjärnor, tio är de tio budorden, nio är graviditetsmånaderna, åtta är omskärelsens dagar, sju är veckans dagar, sex är Mishnás ordningar, fem är Torás böcker, fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Tolv, vem vet? Tolv, jag vet! Tolv är [Israels] stammar, elva är stjärnorna, tio är de tio budorden, nio är graviditetsmånaderna, åtta är omskärelsens dagar, sju är veckans dagar, sex är Mishnás ordningar, fem är Torás böcker, fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Tretton, vem vet? Tretton, jag vet! Tretton är [Guds] attribut, tolv är stammarna, elva är stjärnorna, tio är de tio budorden, nio är graviditetsmånaderna, åtta är omskärelsens dagar, sju är veckans dagar, sex är Mishnás ordningar, fem är Torás böcker, fyra är matriarkerna, tre är patriarkerna, två är förbundstavlor, En är vår Gud, som är i himlen och på jorden.

Chad gadja

Ett lamm, ett lamm, som köptes av min far för två zuz, ett lamm, ett lamm,

Då kom katten, och åt lammet, som köptes av min far för två zuz, ett lamm, ett lamm.

Då kom hunden, och bet katten, som åt lammet, som köptes av min far för två zuz, ett lamm,
ett lamm.

Då kom käppen, och slog hunden, som bet katten, som åt lammet, som köptes av min far för
två zuz, ett lamm, ett lamm.

Då kom elden, och brände käppen, som slog hunden, som bet katten, som åt lammet, som
köptes av min far för två zuz, ett lamm, ett lamm

Då kom vattnet, släckte elden som brände käppen, som slog hunden, som bet katten, som åt
lammet, som köptes av min far för två zuz, ett lamm, ett lamm.

Då kom oxen, och drack vattnet, som släckte elden, som brände käppen, som slog hunden,
som bet katten, som åt lammet, som köptes av min far för två zuz, ett lamm, ett lamm.

Då kom slaktaren, slaktade oxen, som drack vattnet, som släckte elden, som brände käppen,
som slog hunden, som bet katten, som åt lammet, som köptes av min far för två zuz, ett
lamm, ett lamm.

Då kom Dödens Ängel, och dödade slaktaren, som slaktat oxen som drack vattnet, som släckte
elden, som brände käppen, som slog hunden, som bet katten, som åt lammet, som köptes
av min far för två zuz, et lamm, ett lamm.

Då kom den Helige, prisad vare han, och dräpte Dödens Ängel, som dödade slaktaren, som
slaktade oxen, som drack vattnet, som släckte elden, som brände käppen, som slog
hunden, som bet katten, som åt lammet, som köptes av min far för två zuz,ett lamm, ett
lamm.

Litet lamm, litet lamm

Litet lamm, litet lamm, Det lammet köptes av min fader litet lamm, litet lamm.

Då kom stygga katten och rev det lilla lammet, det lamm som köpts utav min fader litet lamm,
litet lamm.

Då kom arga hunden, och bet den stygga katten, som rivit lilla lammet, det lamm som köpts
utav min fader litet lamm, litet, lamm.

Då kom hårda käppen och slog den arga hunden, som bitit stygga katten, som rivit lilla lammet,
det lamm som köpts utav min fader - litet lamm, litet, lamm.

Då kom heta elden, och brände hårda käppen, som slagit arga hunden, som bitit stygga katten,
som rivit lilla lammet, det lamm som köpts utav min fader - litet lamm, litet, lamm.

Då kom klara vattnet och släckte heta elden, som bränt den hårda käppen, som slagit arga
hunden som bitit stygga katten, som rivit lilla lammet, det lamm som köpts utav min
fader - litet lamm, litet, lamm.

Då kom stora oxen och drack det klara vattnet som släckt den heta elden, som bränt den hårda
käppen, som slagit arga hunden, som bitit stygga katten, som rivit lilla lammet, det lamm
som köpts utav min fader - litet lamm, litet lamm.

Då kom grymme slaktarn och slakta' stora oxen som druckit klara vattnet, som släckt den heta
elden, som bränt den hårda käppen, som slagit arga hunden, som bitit stygga katten, som
rivit lilla lammet, det lamm som köpts utav min fader - litet lamm, litet, lamm.

Då kom dödens ängel och slog den grymme slaktarn som slaktat stora oxen som druckit klara
vattnet, som släckt den heta elden, som bränt den hårda käppen, som slagit arga hunden,
som bitit stygga katten, som rivit lilla lammet, det lamm som köpts utav min fader - litet
lamm, litet, lamm

Men då kom Vår Herre, och dräpte dödens ängel, som slagit grymme slaktarn, som slaktat
stora oxen som druckit klara vattnet, som släckt den heta elden, som bränt den hårda
käppen, som slagit arga hunden, som bitit stygga katten, som rivit lilla lammet, det lamm
som köpts utav min fader - litet lamm, litet, lamm.